

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. március 14

Vasárnap.

XXIII. évfolyam. 21. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes száma ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilvántartás sora 30 fillér.
A hirdetések a nyilvántartás díja előre fizetendő.

Béke a parlamentben.

Közvetlen azután, hogy a Ház névszerinti szavazásban elhatározta csütörtökön, hogy a miniszterelnök indítványát a pénteki ülés napirendjére tűzzék ki, az a nevezetes esemény történt, hogy az ellenzék részéről, a harca immár felfegyverkezett egyesült ellenzék részéről azt a kérelmet intézték a miniszterelnökhöz, hogy vonja vissza indítványát, ha garanciákat kap, hogy első sorban az ujjonjavaslatot a leggyorsabban elintézik. És kitűnt ekkor, mily nagy előzékenységre képes Tisza István gróf, mennyire ápolja ő maga azt a rézetet, hogy az országot meg kell kimélni a pusztító harcoktól, mennyire nem tartja öncélnak az ellenzék legyőzését, mennyire tekinti legbecesebb előnynek az állami szükségek elintézését, tehát mennyire az ország érdekei kizárólag mértékadók reá nézve.

Tisza István azonnal nyílt ülésben hajlandónak nyilatkozott indítványát visszavonni, mihelyst valóban kielégítő garanciákat kapott az ujjonjavaslat gyors elintézésére nézve. Akkor mindama törvényjavaslatokat, melyeket már előbb beterveztett s melyek most visszavontaknak tekintendők, ismét leteszi a Ház asztalára, abban a reményben, hogy immár rendes viták során, melyekben csak az elvi ellentétek jutnak érvényre, fogják a nemzet kivánságait kielégíteni, de a házszabályok alá omos alkalmazása nem fog új használatra, helyesebben visszaélésre feléledni.

Most ki fog derülni, vajon megkapja-e ezeket a garanciákat, vajon kivált a régi obstrukciós csapat valóban el van-e szánva ezeket a garanciákat megadni, vagy nem következik-e be ismét az a csalódás, melynek maga Apponyi gróf oly kevés megfontolással odaadta magát. A helyzet tehát csak annyiban változott, amennyiben Tisza István gróf és vele a kormánypárt a legvégsőig menő türelmet és előzékenységet bizonyította, hogy még az utolsó pillanatban is, mikor az erélyes beavatkozás lehetőségére adva van minden parlamentáris előfeltétel, a parlamenti rendbe való bekanyarodás biztosítását örvendező hittel fogadta. Ha megerősítést nyer ez a hit, akkor mindennek meg lesz a maga jó útja, akkor az ellenzék a legdicsebb győzelmet vívta ki magának, akkor a hazaszeretet hangja mégis erősebb benne a kicsinyes önzésnél, mely eddig vezette, akkor lehetőleg harsányan meggyünk jobb napok elé. Adja Isten, hogy a csütörtöki esemény tartós békét hozzon a parlamentnek s általa az egész nemzetnek!

A sorozás az egész országban egyszerre március 21-én kezdődik s a besorozott ujjonjavaslat május 9-én fognak csapataikhoz bevonulni, ugyanekkor becsatják haza a tartalékosokat is.

Bánffy Dezső báró fölmentése. A hivatalos lap a következő királyi köziratot közli:

Kedves báró Bánffy! Előterjesztett kérelmére Önt a magyar főudvarmesteri méltóságtól ezennel kegyelemben felmentem.

Kelt Bécsben, 1904. évi március hó 5-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Tisza István s. k.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház március 9-iki ülésén az ellenzék rövid házszabály-vitával kezdte meg az ülést.

Azután gróf Tisza István miniszterelnök megindokolta indítványát a házszabály módosítását illetően. A béke és rend helyreállítása érdekében minél előbb meg kell valósítani a módosítást. Garanciát ígért arra nézve, hogy a szólásszabadság mellőzésével fogja a reformot keresztül vinni.

Kecskeméthy: Az iparbanknál.

Gróf Tisza István miniszterelnök kijelenti a közbeszólásra, hogy ő senkit sem károsított meg.

Egy hang balról: Másokat is!

Tisza István kérdezi, hogy ki volt az, aki őt gyanúsította.

Pozsgay M.: Nyíltan kijelenti, hogy ő mondotta.

Szünet után személyes kérdésben Pozsgay kijelenti, hogy nem akarta sérteni, csakis felemlítette, hogy az akkori vállalkozása Tiszának kárára volt az iparbanknak épüget, mint a mostani a magyar alkotmányának.

A szabadelvűpárt Tisza beszédét lelke-edéssel, sűrű tapsal fogadta.

Midőn az indítványa fölött névszerinti szavazásra került a dolog, érdekes eset történt.

Ugyanis az igennel szavazó képviselőket nem jegyezték fel.

Ezzel az eljárással szemben az elnök tanácsatanul állott s midőn újból szavazást akart elrendelni, az ellenzék kifogásolta, miután a képviselők jelentékeny része már eltávozott.

Igy tehát Tisza indítványa fölött újra szavaznak.

Béke a képviselőházban.

A március 10-iki ülésben fontos esemény történt. Az ellenzék leszerelt s — Tisza miniszterelnök visszavonta a házszabály módosító indítványát.

A nevezetes ülésen Perzel Dezső elnöklettel. Elrendelte a szavazást arra, hogy pénteken tárgyalják-e a házszabály módosító indítványt. A Ház 138 szótöbbséggel kimondta az indítvány tárgyalását. Ekkor az elnök szünetet adott.

Szünet után óriási meglepetés érte a képviselőházat.

A mikor szünet után az elnök újból megnyitotta az ülést, felállott Thaly Kálmán, a képviselőház egyik legtiszteltebb ősz alakja s a póttartalékosok ügyét tette szóvá.

Hazafias, nyugodt beszédét a Ház osztatlan figyelemében részesítette.

Ősz ember vagyok, — mondá Thaly — megrendülve állok itt s kétségbeesve nézek a jövő felé!

Kérve-kérem az ellenzékét: szereljen le s gróf Tisza Istvánt arra, hogy javaslatát vonja vissza.

Zugó éljenezés hangzott fel a beszéd elhangzása után.

Gróf Tisza István erre kijelentette, hogy ha a pártok garanciát nyújtanak arra nézve, hogy az ujjonjavaslatot elfogadják, visszavonja a házszabály javaslatot.

Erre Thaly Kálmán helyéről fölkelve, átment Tisza Istvánhoz s kezét ayújtott a miniszterelnöknek.

Ugron Gábor, Zichy János gróf és Szent-Iványi Árpád egymás uán állottak föl s pártjuk nevében kijelentették, hogy leszerelnek, az obstrukciót beszüntetik.

Viharos éljenezés tört ki erre. Az egész Ház fölállott és percekig tapsolt.

Gróf Tisza István erre kijelentette, hogy javaslatát visszavonja.

Az elnök enunciaálta ezt s aztán megállapították a pénteki ülés napirendjét, melyre az ujjonjavaslat tárgyalását tűzték ki.

Az ülést az elnök egy órára felfüggesztette s ezután Wolfner Tivadar a bíráló-bizottság tagja lettette az esküt és még néhány bizottsági tagot soroltak ki.

Háromszék vármegye közigazgatási bizottsága üléseiből.

Sepsiszentgyörgy, március 8.

A bizottság ülésén első ízben elnökölt gróf Haller János főispán.

Üdvözölte a bizottság tagjait s az eddigiehez hasonló munkásságát kérve, örömmel emlékezett meg azon királyi kitérítésről, a mely a bizottság két érdemes tagját, a vármegye két kiváló tisztviselőjét érte.

Szent-Iványi Miklós alispánnak kir. tanácsossá és dr. Antal Mihály főorvosnak a Ferencz József-rend lovagkeresztjével való kitérítése alkalmából meleg hangon üdvözölte a kitérítetteteket.

Szent-Iványi Miklós alispán köszönetére és üdvözlő beszédére gróf Haller János főispán viszont köszönetet mondott a szívélyes és bizalmat keltő fogadtatásért s a bizottság tagjainak jóindulatába ajánlotta magát.

Stocker Antal kir. ügyész indítványára a bizottság jegyzőkönyvileg fejezte ki a kitérítések fölötti örömet.

Az 1903. évi jelentést a bizottság véglegesen megállapította.

A szakeladók által kiadott havi jelentéseket február hónapról a következőkben ismertetjük:

Közigazgatás.

Szent-Iványi Miklós kir. tanácsos, alispán jelentésének kimagasló pontját képezi az e hó 23-án ősi szokás szerint fényes ünnepélyességgel végbe ment főispáni székfoglaló bejelentése.

„Hét hónapot meghaladó időn át ürességben volt főispáni állásra Ő császári és apostoli királyi Felsége a m. kir. belügyminiszter előterjesztésére gróf Haller János ur öméltságit Háromszék vármegye főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván; a mily öröm mel és megnyugvással fogadta a vármegye a legfelsőbb kinevezést, ép oly őszinte tisztelettel, szeretettel és bizalommal adott kifejezést a beigtatási ünnepélyen gróf főispán ur öméltságit

személye iránti ragaszkodásának, ebben az erős meggyőződésében, hogy ömeltősága mint kiváló szellemi és erkölcsi tulajdonokkal ékeskedő, a vármegyei közigazgatást alaposan ismerő hazafi böles vezérlete alatt a törvényhatóság szellemi és anyagi előhaladására tovább is sikerrel munkálkodhatik.

Őszinte szívvel kívánom, hogy a kölesönös bizalom hozza meg az óhajtott s kert s főispán ur ömeltőságát tiszteletteljesen üdvözlöm.

*

A közigazgatás február havi menetéről jelentem: központba írtatára érkezett 1310 ügydarab.

Tizenöt napra érvényes uti igazolvány kiállított 169 drb; egy éves utlevél kiadott 45 drb.

Az illyefalvi választókerület országgyűlési képviselője dr. Székely György ur Brassóvármegye főispánjává kinevezetvén, képviselői állásáról lemondott.

Március hó 5 ik napján a választás fogantatottatván, a kerület országgyűlési képviselőjévé báró Szentkereszt Bőla, szabadelvű programmal 94 szöveggel dr. Nagy György függetlenségi és 48-as párti jelölttel szemben megválasztott.

Gyámügyek

Séra Tamás, árvaszéki elnök jelentése szerint: Ügyforgalom. Január hórl elintézetlen áthozott 502 ügydarab, február hóban iktatára érkezett 1068, összesen 1570 ügydarab. Ebből elintézetett 1181, március hóra elintézetlen áthozott 389 ügydarab.

Gyámpénztári készpénz. Áthozatal január hórl 11155 kor. 66 fill., február hóban bevételt 15598 kor. 40 fill., összesen 26754 kor. 06 fill. Ebből kiadott 6088 kor. 95 fill., maradt február végén k szpénz 20665 kor. 11 fill.

Pénztézeteti betét. Áthozatal 101108 kor. 44 fill. Ebben változás nem történt és ez így mind meg van. Adósevelek. Áthozatal január hórl 484514 kor. 75 fill. Ehez bevétel nem volt, azonban kiadott 6440 kor., maradt február végén 478074 kor. 75 fill.

Adóügy, pénzügy.

Tusa Gyula, kir. tanácsos, pénzügyigazgató betegsége folytán, Tóth Endre pénzügyigazgató helyettes terjesztette elő a havi jelentést.

Az összes ágazatokban befolyt 253107 korona 92 fillér; 4034 korona 22 fillérrel több a megelőző évi hasonhavinál.

Egyenes adóban befolyt 29171 korona 65 fillér, 44529 korona 04 fillérrel kevesebb a megelőző évi hasonhavinál. Hátrálékban maradt 763320 korona 56 fillér.

Hadmentességi díjban befolyt 186 korona, 260 koronával kevesebb a megelőző évi hasonhavinál. Hátrálék 35895 kor. 85 fillér.

Fogházügy, közbiztonság.

Stocker Antal, kir. ügyész jelentésében felemlítette, hogy a k.-vásárhelyi kir. törvényszéki fogházban, valamint a vármegye területén levő kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai kir. járásbírósi fogházakban 1904. február hó utolsó napján le volt tartóztatva 66 elítelt, 8 vizsgálati, összesen 74; ezekből férfi 65, nő 9.

Időközben még 81 egyén volt letartóztatva.

A letartóztatottak egészségi állapota általában véve jó volt. Egy egyén volt huzamosabban beteg, a kit jelenleg a kórházban ápolnak.

Bűnvádi feljelentés beérkezett 94.

Rabélemezésre kiadott 430 kor. 35 fillér.

Az élelmezés ellen panasz nem emeltetett.

Súlyosabb bűneset 3 merült fel.

Törvényszéki boncolás 7 esetben volt.

Nepoktatásügy.

Csánki Gyula kir. tanfelügyelő február havi jelentését közelebbről fogjuk közölni.

Közmunka közlekedés.

Gyárfás Győző, kir. főmérnök február havi jelentéséből felemlítjük, hogy az elmúlt hónap folyamán forgalmi akadály az állami és törvényhatósági közutakon nem fordult elő. A havasolvadásos időszakban az utpályák vízmentesítése okozott gondot.

Nagyobb építkezés sem az állami, sem a törvényhatósági közutakon nem volt folyamatban.

A hivatal személyzetébe Vajna Lajos kir. mérnököt a miniszter Deésről beosztotta; Balint Imre kirendelt mérnököt pedig a nagyszobeni kir. államépítészeti hivatalhoz visszarendelte.

Mikor építik az új gimnáziumot?

A Marosvásárhelyen megjelenő „Székely Lapok” egyik számában a fenti cím alatt közreadott cikkében a marosvásárhelyi r. k. főgimnázium építése késedelmének okát keresvén, úgy látja, hogy a státus a marosvásárhelyieket nem szereti, előnyben Kézdivásárhely részesül és ennek oka az, mert Pál István előadó otávaló. A marosvásárhelyi gimnázium építése egyúttal székely ügy is lévén, felvilágosítást kér a késedelem felől Pál Istvántól, mint a ki a székely kongresszus egyik illusztris kulturharcosa.

Pál István előadó az alábbi felvilágosítást adta, a melyet közdivásárhelyi vonatkozásánál fogva a nevezett lapból szó szerint közlünk a következőkben:

Szerkesztő Ur!

A „Sz. L.” folyó évi 45. számában kérdés tétetik a marosvásárhelyi róm. kath. gimnázium építése ügyében. Nem tudom, hogy ki teszi a kérdést és kihez intézi azt? De mivel az én nevemet kétszer írta ki, címem van hozzászólani.

Ha a Szerkesztő Ur írta a cikkelyt, jól tette, mert lakóvárosa érdekében tette. De ha Kézdivásárhely rovására írta azt, nem jól tette, mert Szász Károly unokája nem igen irhat Kézdivásárhely ellen. (Nem is írt. Szerk.)

Nő, de a dologra!

Hogy mikor épül egyik és másik Vásárhelyen gimnázium? valóban gondot ad megmondani. Ezidő szerint úgy vagyunk, hogy mindkét helyre van terv és terv, de pénz sehová sincs.

Hová sürgetőbb az építés? ezt is nehéz megmondani. Mindkét helyre egyformán, azzal a különbséggel mégis, hogy Maros-Vásárhely van olyan, amilyen épület (legalább földel alatt van az ifjuság). Kézdivásárhelyt pedig egyáltalán nincs, (itt négy épületbe jár iskolába az ifjuság).

Azonban most mégis legelső sorban a marosvásárhelyi gimnázium építése van tárgyalás alatt. Eddig fel is épült volna, ha lett volna hozzá pénz; de nem volt, és sajnos! ma sincs. Még az állam által kilátásba helyezett 240000 korona sincs meg, pedig az építési költségek annak kétszeresét is jóval túlhaladják. Státusunktól köztudomásúlag nem telik és az állam sem ad többet. Most arról foly a tárgyalás a miniszteriummal, hogy a terven a rendelkezésre álló fedezet erejéig egyszerűsítsünk. Úgy látszik, hogy csakis a gimnáziumot építhetjük föl internátus nélkül; arra meg új tervet kell készítenünk olyan költségvetéssel, a mire a pénzből telik. Hogy ilyen körülmények között az idén lehet-e valami az építésből; nem igen lehet megmondani.

A kath. státus a marosvásárhelyieket is nagyon szereti; úgy szereti, mint a többiek; de sajnos, hogy nincs pénze szeretetét megmutatni.

A mi engem illet, én székeim cimerében élek és halok a fajomért, de tevékenységem állásom korlátai közé van szorítva. Nem tagadom, hogy Kézdivásárhelyhez állok legközelebb, de nem sérelmére Maros-Vásárhelynek. Nincs is az ottaniak közül (úgy vélem) senki, a ki azt mondhatná, hogy nem akarok Maros-Vásárhelyért úgy tenni, mint a hogy kellene. — Főképp Retegyi direktor megmondhatja, hogy mennyire forgattuk, hánytuk-vet tük a dologot,

TÁRGA.

Márciusi napok emlékeiből.

Ebben az elementáris kiterésben nemesak az tanulságos, ami a nyilvánosság szeme láttára történt, hanem még sokkal inkább az, ami a színpalak mögött játszódott le.

Bécsben egy udvari bálon tudták meg először, a párisi februári forradalom hírért. Az ép jelenlévő Metternich herceg kapta az első sürgönyöket s egy pillanat alatt az egész bálon ez volt a társalgás kiárálagos tárgya. Zsófia főhercegnő az első ijedségből fölocsudva, a szokottnál nyájásabban közeledett a jelenlévő tisztekhez s kérdést tett, ha vajjon hasonló bonyodalom esetén számíthatna-e az udvar a katonaság, de különösen a huszárság támogatására. Különösen vonatkozott ez a kérdés az akkor Bécsben állomásozó 4-ik huszárezred tisztikarára, kik között, igaz, voltak, akik készséggel csatlakoztak a reakciókhoz, így Apponyi gróf alezredes, Pallavicini gróf százados, Rosenfeld báró főhadnagy; mások azonban, p. o. Schmideggy Kálmán gróf főhadnagy, Bárcay János lovas százados stb. épen nem csináltak titkot hazafias érzületükből. A reakcionárius társaság egyik legátogatottabb központja Meskő báróné szalonja volt, melynek akkor Zsedényi is rendes látogatói közé tartozott. Urak és hölgyek itt szöttek bizalmas tervezgetések közt az ellenforradalom szálait, melyet mindennap nagyobb éberségre ösztönöztek a Magyarországból jövő fenyegető hírek.

A rendek márc. 7-iki föliratai javaslatának ke-

resztül forcírozásával a főrendi táblánál a nádor, mint elnök, szabálytalanságot követett el, amennyiben, hogy elfogadta a nemzeti jogos aspirációt tolmácsoló fölirati javaslatot a esőkönyös főrendekkel, a tanácskozás menetét szokatlanul befolyásolta s a tábla határozatának elhamarkodott enunciaciójával vágott elébe.

A konzervatív párt azon része, melynek a fölirat ellen alapos kifogásai lettek volna, elfogadta a befejezett tényt és hallgatott. A fölirat átnyújtására Bécsbe küldött deputáció élére maga a nádor állt. Ép az elindulást megelőző nap estéjén érkezett meg Bécsből C. gróf, fontos udvari depressel a nádor részére, melyet nadrága alá, a eszmájába rejtett. A gróf nem volt fukar a legközelebbi bécsi napok eseményei ecsetelésében, komor szavakkal jellemezte a bécsi udvar fejvesztett kapkodását s a rendszer-változást sürgető áramlat felülkerekedését. Kossuth egy bizalmasa által gondoskodott, hogy az országgyűlésen mondott fényes beszéde Bécsbe is eljusson s ott megtegye hatását az amúgy is izgatott lakosságra. E célból a Pozsonyban Bangya szerkesztése alatt megjelenő „Pannonia” című német ujság kétszáz példányát küldte Bécsbe titkon, hogy ott kiosszák a nép között.

„Velem együtt — írja Kossuthnak e miszsióval megbízott titkos ügynöke, a nemrég elhalt Kászonyi Dániel németül kiadott emlékezéseiben — egy izmos ur foglalt helyet a vagonban, a kit nyakra-lójáról rögtön katolikus lelkésznek ismertem föl; javakorában lévő férfi volt, erősen jellegzetes vonásokkal s harsány férfias hanggal. Nekem első pillanatra megtetszett ez az ur, annyi őszinteség, nyíltság és becsületesség volt vonásaiban, hogy bizalomra

hangolt. Ugyanazt a lapot olvasta, melyet én vittem magammal Bécsbe és pedig Kossuth beszédét. Olvasását gyakran szakította meg ily fölkáltásokkal: „pompás, nagyszerű, nagyon igaz.” Megkérdezte vajjon magyar vagyok-e s mikor ígért mondtam, megragadta kezemet s így szólt:

— Ön tehát földije a híres szónok Kussuthnak? Ismeri őt személyesen? — „Nagyon jól, tegnap este is nála voltam.” — „Igazán? Ah, önök szerencsés nemzet, ezek a magyarok, ezek a nemes magyarok. Olvasta beszédét vagy tán hallotta?” — „Ott voltam tegnap a rendek gyűlésén, mikor Kossuth beszélt.” — „Tehát érthette. Én nem értettem és gyönyörű beszéde mégis elbájolt, megragadott. Megvettem hat példányt e lapból, hogy a politikai olvasó egyetben barátaim közt s a bécsi aulán szétoszszam, de sajnálom, hogy nem vettem legalább tízszer ennyit, még ez sem lett volna sok; ez érdekelni fogja a bécsieket, hisz róluk van szó. De majd utána rendelem.”

„Én szolgálhatok a kívánt számú példánnyal, felele Kászonyi, mert van nálam, ha ugyan a sorompónál a bécsi rendőrség, mint gyanusát le nem foglalja.”

„Hova gondol? A bécsi rendőrség már több mint 14 nap óta elvesztette fejét, úgy hogy mindent elnéz. A februári forradalom óta teljesen magánkülván. Pár nap alatt az osztrák Landtag újra összeül, valami nagyra, hallatlanra készülnek. Ha pár napig Bécsben marad s kedve van utcai zavargásokat látni, akkor jókor jön, Bécsben lesz valami. Nos a példányokat, melyeket ajánlt, köszönettel fogadom s árakat azonnal kifizetem.”

mennyiféleképpen kombináltunk, hogy hogyan lehetne? De pénz hiánya miatt nem lehetett a mainál tovább menni.

Nekem mindenesetre öröm lenne kérkedni vele, hogy részem volt a maros-vásárhelyi főgimnázium és finóvalde együttes szép épületének is a felépítésében, nagyobb örömem lenne, mint magamat gánesnak — esetleg meggyanúsításnak tenni ki, mert egy aktív embernek az ereje az alkotásokban nyilvánul meg és nem azoknak az akadályozásában, de tekintetbe kell vennem státusunk vagyoni erejét és előterjesztéseimet aszerint tenni meg.

Különbösen segítsen az Isten minél hamarabb együtt örvendezni a jó marosvásárhelyiekkel az ők szép új főgimnáziumi épületüknek.

Fogadják a Szerkesztő Ur kiváló tiszteletemet.
Kolozsvár, 1904. február 28.

Paál István,
referens.

Felhívás.

A kézdivásárhelyi önkéntes tűzoltó-egylet szerveződésközgyűlését folyó évi március 20-án a tanácsban nagytermében d. u. 2 órakor fogja megtartani.

Midőn erről az egyesület alapító, pártoló, tiszteletbeli és rendes tagjait értesítjük s meghívjuk, egyúttal felhívjuk városunk mindazon nemesen érző polgárait, kik hivatást éreznek magukban arra, hogy embertársaikon a legnagyobb veszélyben segéljenek s önkéntes tűzoltó-egyletet ily nemes célú működésében támogassák, nevezett napig jelentkezzenek, mint leendő önkéntes tűzoltók akár Turóczy László szolgálatvezető tiszt urnál, akár Fejér Károly kereskedő vagy Nagy Gerő osztályparancsnok uraknál.

A jelentkező tagok a közgyűlés előtt már fel fognak vétetni, hogy a közgyűlésen szavazati joggal birjanak, megfelelő beosztást és felszerelést nyerjenek.

Most leendő alkalma városunk ifjabb polgárainak arra, hogy ez egyesületben oly egyéneket lásson, vegyen fel, kikkel mindig egyetértésben és leköszöltséggel harcol. Mutassuk meg tehát, hogy a lezajlott 29 év megérlelte a város kebelében a tűzoltóság eszméjét és nem kell kényszer-tűzoltó, mert mindenki tudja, mi a becsületbeli kötelessége.

Egyesüljünk tehát és tartsuk be: „Mindnyájan egyért, egy mindnyájunkért.”

Kézdivásárhely 1904. március 9-én.

A tűzoltó-egylet parancsnoksága

NAPI HIREK.

— **Március 15-iki ünnepélyek Kézdivásárhelyen.** Városunk polgársága, ifjúsága ez évben is nagy fényvel ünnepli meg a nagy napot. A **Kasszinó állandó rendező-bizottsága** az ünnepély műsorát a következőkben állította össze: 1. D. u. 2 órakor Turóczy Mózes ágyúöntő, 48-as tüzérszázados sirjának megkoszorúzása. Előzőleg fél óráig a tűzoltó zenekar térzenéje a főtéren. 2. Délután 3 órakor az ünnepély kezdete a Vigadóban. a) Nyitány: Bodor Lajku zenekarától. b) Megnyitó beszéd. c) Szavál: Gross Ida k. a., kézdimartoni falvi tanítónő. d) Ünnepi beszédet mond: Tóth Balázs főgimn. tanár. e) Kuruc dalok. f) Szavál Zsigmond György főgimn. tanár. g) Énekel: Both Mihály r. k. kántor. h) Rákóczi-induló a nép- és a tűzoltó zenekar által. — **A „Kereskedő Ifjak Társulata”** saját helyiségében este fél 8 órakor a következő műsorral tartja ünnepélyét: 1. Nyitány Szőke Pista zenekarától. 2. Talpra magyar! szaválja: Both Mihály. 3. Felolvasás: Biró Lajos főgimn. tanártól. 4. Kettős dal: Dr. Gyöngyössi István és Nagy Gerő által. 5. Szavál: Zakariás Erzsike k. a. — **A polgári fiúiskolai ünnepély** műsora d. e. 9 órakor. Az ünnepélyt megnyitja: Baló László igazgató. 2. Énekel: az ifj. dalkar. 3. Szavál: Elekes Imre IV. oszt. tanuló. 4. Alkalmi beszédet tart: Zajzon Sándor tanár. 5. Ének. 6. Szavál: Veén Sándor IV. oszt. tanuló. 7. Felolvas: Kelem n. Miklós tanuló. 8. Szavál: Balog Antal IV. oszt. tanuló. 9. Ének. 10. Alkalmi költeményt szavál: Sükös József III. oszt. tanuló. 11. Énekel: az ifj. dalkar. — **A m. kir. áll. fiú- és lányiskola ünnepélye** d. e. 8 órakor a tornacsarnokban a következő műsorral lesz: 1. Himnusz: éneklék a tanulók. 2. Megnyitás. 3. Szavál: Kapusi Róza VI. oszt. tanuló. 4. Talpra magyar! éneklék az V—VI. vegyes osztály tanulói. 5. Ünnepi beszédet mond:

M. Székely János igazgató. 6. Rajta vitézek! Éneklék az V—VI. oszt. tanulók. 7. Szavál: Kupán Kálmán VI. oszt. tanuló. 8. Szózat, éneklék az összes tanulók. — **Az Iparos Ifjusági Egyesület** ünnepélye délelőtt 11 órakor a tornacsarnokban lesz. Műsora: 1. Ének-duett. Ifj. Kapusi Károly és Elekes Lajos. 2. Szavál: Thuróczy Tekla k. a. 3. Ünnepi beszéd. Tartja az egyesület igazgatója. 4. Szavál: Jancsó István. 5. Ének-duett: Az 1. sz. alattiak.

— **Képviselőtestületi ülés.** Kézdivásárhely város képviselőtestülete pénteken délelőtt Dr. Török Andor polgármester vezetésével ülést tartott. Az ülés egyik fontos tárgyát — mint mult számunkban írtuk volt — az E. M. K. E. meghívása képezte. Egyhangú lelkesedéssel elhatározták a városatyák, hogy meghívják az E. M. K. E.-t, hogy ez évi közgyűlését tartsa itt. Kovács Dániel volt pénztáros polgármester-helyettes parentálta el a képviselet ezután; a temetés alkalmából tett intézkedéseket jóváhagyta s emléket jegyzőkönyvileg megörökítette. Özvegyének a nyugdíjalapból évi 420 koronát állapított meg, mivel többet a nyugdíjalap terheltsége miatt nem bír meg; a nyugdíj kiegészítő-ül azonban a város pénztárából 480 korona évi segély állapított meg. Kapcsolatosan elhatározta a képviselőtestület, hogy a szervezeti szabályrendelet dolgoztassák át oly értelemben, hogy a pénztáros állása választassék el a polgármester-helyettes-tanácsosi állástól s az összes pénztárak kezelése a pénztáros ügykörébe osztassék be. E célra bizottság küldetett ki. A pénztárosi teendőket az ujra szervezésig Balogh János közgyám-előnök végzendő. Gábrányi József altábornagy hasonnevű fia, bécsi lakos, mérnök, a város kötelékéből elbocsátást kér, mivel osztrák honos akar lenni. Az elbocsátólevél kiadatik. Ezután apróbb ügyek nyertek elintézését.

— **Dr. Székely György főispán beiktatása.** Székely Györgyöt Brassó vármegye főispánját szerdán iktatták be nagy ünnepségekkel méltóságába. A pályaudvaron óriási nép várta a főispánt és Jekel Frigyes alispán és Schiemmes Ferenc polgármester üdvözölte. A pályaudvartól a menet a lakosság lelkes éljenzése közt nagy bandériummal az élen vonult a városba. A vármegyei közgyűlésen a főispánt az alispán üdvözölte, mire a főispán letette az esküt és beköszöntő beszédet tartott. A törvényhatósági bizottság nevében magyarul Moór Gyula főesperes, németül Ádám Károly és románul Zengeru János üdvözölte a főispánt. Délben a főispán 350 terítékű ebédet adott, melyen számos felköszöntőt mondtak. Az új főispán első megjelenésével rendkívül megnyerte a magyarok és a nemzetiségek tetszését.

— **Oltáregyleti tárlat.** A Báro Szentkeresztly Stephanie alapította „Kézdivásárhelyi Oltáregyesület” választmánya március 7-én délelőtt, Kézdivásárhelyen Balázs Ferenc esperes, egyli igazgató tapintatos vezetésével népes gyűlést tartott. Az ülés főtárgyát a 3 évenként szokásos tárlat (templomok segélyezésére szükséges cikkek kiállítása) ügye képezte. Elhatározták, hogy május hó folyamán megtartják a tárlatot, melyen az erdélyrészi összes oltáregyletek képviselve lesznek s Gróf Majláth Gusztáv püspököt kéri föla kiállítás megnyitására, melyre egyben az erdélyrészi r. kath. papságot is megfognak hívni.

— **Művész-hangverseny.** Wilikov Keresztély, széles körben ismert és méltányolt orosz származású fuvola-művész és zenetanár, ki mult év nyarán Kézdivásárhelyen is nagy sikerrel hangversenyezett, egy pár nap múlva ismét városunkba érkezik s itt hangversenyt fog rendezni. Fölhívjuk rá előre is műpártoló közönségünk figyelmét.

— **Halálozás.** Résztvétel közöljük a gyászhiert, hogy Kovács Imréné született Scherr Fanny egy derék jó asszony. Kovács Imre torjai birtokos neje, életének 51. boldog házasságának 16-ik évében folyó évi március hó 11-én hosszas betegség és a haldokló szentségének ajtatos felvétele után elhunyt. A boldogult földi maradványai folyó évi március hó 13-án délután 3 órakor fognak a r. kath. egyház szertartása szerint a házánál tartandó istentisztelet után, a báró Apor család sirkerájába Torján az anyaföldnek átadatni. Az elhunytat bánatos férjén kívül: Scherr József, mint bátyja, Fanny, Angella, Berta, mint húgai. Kovács Mózes s neje sógora és sógor-nője. Kovács Etelka, mint nevelt leánya. Kovács Béla s neje, Kovács Gábor, Kovács Ilka s férje, Mihály András, Kovács Mariska, Kovács Gizella, Kovács Erzsike, mint rokonai gyászolják.

KÖZGAZDASÁG.

A cukorrépa.

(Befejező közlemény.)

Nem akarok itt, mikor általánosságban írok, hanyagságról beszélni, mert dacára annak, hogy a répatermelés nálunk még új, mégis vannak ügyes és célra törekvő gazdáink, kiknél a siker el nem marad. Így például Háromszéken az 1902. évben Aldobolyban több termelőnek 170 mmázsa, Ilyefalván 166, Sepsiszentgyörgyön 144, Árapatakon 155, Baróthon 174, Hidvégen 175, Nagyajtán 161 mmázsa átlagos termés volt kat. holdankint. Háromszéknek és Erdővidéknek összes átlagos termése pedig 101 00 mmázsa volt.

Az 1903. évben az általános rossz termés mellett is találunk répatermelőket, kiknek például Alesernátonban 105, Aldobolyban 136, Árkoson 102, Ilyefalván 163, Kőkösben 116, Baróthon 101, Bölonben 122, Hidvégen 169, Lúgeten 108, Nagyajtán 216 mmázsa répatermésük volt átlag, kat. holdankint.

Érdekes, hogy Háromszék megye a botfalui cukorgyár fennállása, vagyis 1889. év óta, tehát 15 éven át 12942 kat. holdon 1311336.03 métermázsa répat termelt a gyár részére, melyért 2.229271 korona 24 fillért fizetett ki a gyár a termelőknek. A 15 évi átlagtermés 1 kat. holdon 101.32 kilogr. volt.

Ezen megbízható adatok szerint tehát 100—200 mmázsa átlagos termést mutathatunk fel, megjegyezvén, hogy Háromszéken 1902. évben 230 mmázsa átlagos termés is volt.

Hogy a répaár hanyatlott, azt csakis Angolországunk köszönhetjük, mely a répa cukoripar ellen jelenleg felvevő a harcot, — hogy a saját gyarmataiban, hol nagymennyiségű cukornád terem, a cukor ipart ezáltal is emelje.

Az angolok az összes európai cukortermelő országok által Brüsszelben tartott kongresszus alkalmával, az ugynevezett brüsszei konvenciót kérészalkolták, mely nekik a saját nádcukoriparuk érdekében lényeges előnyöket biztosított mindazon államok répa cukoriparának hátrányára, melyek eddig Angolországot cukorral ellátták, és a mely azelőtt a répa cukornak a főfogyasztási vidéke volt, és mind ennek dacára ma is az.

A brüsszei konvenció felett itt ugyan bővebb tárgyalásba nem bocsátkozhatunk, azonban tény az, hogy ez által a cukorár tetemesen hanyatlott, és ezen árhanatlás természetesen a répaárt is érintette, értékét lejjebb nyomta.

Hogy az általános elmékedések mellett biztos adatokat is nyújthassunk arra nézve, hogy az ok-szerű répatermelés miként fizeti ki magát, mekkora nyers és tiszta jövedelmet hajt a termelőknek; arra vonatkozólag alább egy kis számítással szolgálunk.

	K. f.	K. f.
Nyersjövedelem 120—150 mm.		
répa à 1.55 f.	186.00	= 232.50
Szelet 40% 100 klgr. után		
à 24 fillér	11.52	= 14.40
Répafej értéke holdankint számitva	10.—	= 10.—

Nyersjövedelem	207 52 = 256.90
levonva mivelési költség címén	
holdankint maximális számitás szerint	90.— = 90.—

Marad tiszta jöved. 1 kat. holdon 117.52 = 166.90 a nélkül, hogy itt a talaj javítása és az utóveteményből elérhető nagyobb haszon számításba vétetett volna, mely semmiféle kulturnövénynél mint kapás-növénynél ily magasan nem irányozható elő, mint ez esetben éppen a cukorrépánál.

Azt hiszem nem tévedek, ha azt állítom, hogy az utótermény jövedelméből a répa földeken a mi többnyire árpa, az árpa jövedelmének legalább is 10%-át tehát 16—18 hektó árpatermésnél holdankint legalább is 2 hektólitert vagyis 10—12 koronát kell a cukorrépa javára írni, mi által a répatermés tiszta jövedelme még 10—12 koronával emelkedik.

A répa termelés előnyei a marhatartásra nézve nincsen itt számításba véve, holott holdankint egy néhány koronával ez is előirányozható lehetne.

Mindezekből az következik, hogy termeljünk cukorrépát minél nagyobb mérvben is segítsük hazai cukoriparunknak, hogy a brüsszei konvenció által okozott károkat át tudja élni. Hiszen ez által az áldásos cukorrépatermelést minden időkre magunknak biztosítsuk, s a magunk jólétét is szolgáljuk.

Tavaszi 1904.

BORÁRJEGYZÉK AZ „UNIÓ“-KERTBŐL.

A múlt évi termésű kiváló jó ujbór litere	56 fill.
„ „ „ „ kisküüllőmenti . „	72 „
Izabella Rácürmös bor igen jó „	80 „
1901. évi termésű rizling „	80 „
1902. „ „ „ „ Tramini „	120 „
Budai sashegyi gyógybor „	160 „

Megjegyzés. A múlt évi termésű ujborból 50 literen felül (megadóztatlan) literét **42 fillerbe** számítom.

A borok valóságosága és tisztaságáért a felelősséget elvállalom.

Kézdivásárhely, 1904. március hó.

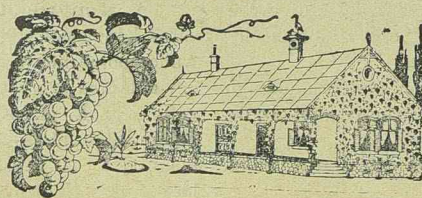
Kiváló tisztelettel:

Kölönte Mózes.

(33. 1--3.)

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és
kertjeinkben föld- és homoktalajon.

gyöbbsze ha megő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlő-
érés idején a legkitűnőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő házáinkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek stb. a leírásuknál nagyobb díszet, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghíslátosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki czímét egy levelező lapon tudatja.

229, 8-20.

Czim:

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kánva, u. p. Székelyhid.

Főügynököt és üzletvezetőt

keres Kézdivásárhely és vidékére elsőrangú biztosító intézet. Ajánlatok az „Első Leánykihásító Egylet” m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézst vezérképviselőségéhez **Brassó** küldendőik. (34.1-2.)

Hirdetések

olcsó áron
felvételnek e lap
kiadóhivatalában.

KÉT FIU

asztalos tanulóinak azonnal felvétetik

Ifj. Jancsó Mózes

asztalos műhelyében

Kézdivásárhelyt.

IFJ. JANGSÓ MÓZES

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.
A székelyföld legdusabban fel-
szerelt nyomtatvány raktára.

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír, írószer, és könyvkereskedése

Kézdivásárhelyt a „Jancsó“-féle gyógyszertár mellett.

*Mindenműszükségeltető köz-
ségi, közigazgatási, egyházi
és ügyvédi nyomtatványok
mind raktáron vannak. * * **

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb és legdivatosabb báli, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi érezetűekkel — melyek a szallagról soha le nem hullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

Legszebb és legalkalmasabb
néynapi és alkalmi ajándéku
l ajánlok arezkép és levelezőlap
albumokat, emlékköny-
veket dus választék-
ban, remek kivitelben.

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkocsikat, ablak carnisokat, hajlított és préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszekrényeket, ebédlő és heverő diványokat, matraczokat stb., stb., melyek saját felügyeletem alatt házamnál készülnek, rendkívüli olcsó áron árusítok el.

Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsük, bajuszkefék.

Szemüvegek, cvikkerek, hegedű-
hurok, óralánczok, olvasók, zseb-
tűkrök, zsebkések, bőrotvák stb.,
stb. nagy választékban kaphatók.

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindenemű kép-, mese- és álmoskönyvek, legújabb népdalok nagy rak táron. Mindennemű tankönyvek, tan szerek és naptárak nagy választékban.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra elláttatom érezsarkokkal, miáltal azok tiszteie tartósabbakká válnak.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivasárhely t.